I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го ЛИПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 12, 1966 No. 127. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 11 липня, 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПЛЯНУЄ відбути подорож по деяких областях і місцевостях, охоплених тепер акцією боротьби із вбогістю, щоб оглянути започатковнаі в рамцях тієї акції проєкти. Вирішив Президент відбути таку поїздку після одержання вичерпного звіту про стан згаданої акції, переданий йому в суботу 9 липня Сарджентом Шрайвером.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ІНТЕРВЕНЦІЮ СЕКРЕТАРЯ ПРАЦІ В. ВІЛЛАРДА ВІРЦА, який повернувся з Японії в неділю 10 липня і зараз же включився в переговори в справі страйку летунських механіків, страйк цей продовжується уже п'ятий день і немає виглядів на його закінчення. Не дали висліду також заходи в справі полагоди конфлікту між п'ятьма летунськими лініями і 35 400 механіками й іншими робітниками цех ліній, що їх започаткував на доручення президента Линдона Б. Джансона асистент секретаря праці Джеймс Дж. Рейнолдс. Внаслідок страйку припинено пасажирський рух між 231 містом ЗДА і 23 чужоземними країнами.

ВІДОМИЙ НЕГРИТЯНСЬКИЙ ДІЯЧ І ПРОВІДНИК РУХУ ЗА ЗДОБУТТЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ДЛЯ НЕҐРІВ СВЯЩЕНИК Д-Р ЛЮТЕР КІНҐ виступав у неділю 10 липня ц. р. в Шикаґо разом із крайовим директором Конґресу Расової Рівности Флойдом Б. МекКіссіком, який різниться з Кінґом щодо тактики в боротьбі за цивільні права. Під час свого виступу обидва, і Кінґ і МекКіссік висловлювали конечність об'єднання всіх негритянських сил в ім'я братерства усіх негрів. Обидва вони підкреслювали, що сила негрів у їхній єдності.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ЗДА РОБЕРТ МЕКНАМАРА поінформував президента Джансона, що започаткована на доручення уряду тому чотири роки програма редукцій і ощадностей в коштах оборони допомогла заощадити чотирнадцять більйонів долярів. В самому тільки фіскальному році 1966 заощаджено чотири і пів більйона долярів.

КОНҐРЕС ЗДА — після двотижневих вакацій, зв'язаних з Днем Незалежности — продовжує свої засідання. Однією з головних справ, що займатимуть його увагу найближчими тижнями, буде боротьба за поширення будівлі Капітолю, в якому відбуваються сесії Палати Репрезентантів і Сенату, і добудови т. зв. Західнього Фронту (фасади) цієї будівлі у Вашинґтоні. Плян поширення Капітолю має не тільки завзятих прихильників, але й ще більш завзятих противників.

У СТОНВОЛЛ В ТЕКСАСІ збудовано наново за старим зразком фармерський дім, що в ньому народився 58 років тому президент Линдон Б. Джансон. В неділю 10 липня запрошені Президентом і його дружиною журналісти мали змогу оглянути усі приміщення в цьому домі, зокрема кімнати, в яких бавився ще дитиною Джансон.

77-ДЕННИЙ СТРАЙК редакційних і друкарських робітників трьох нюйоркських щоденників, об'єднаних у Ворлд Джорнел Трібюн, входить поволі в стадію свого закінчення. Керівництво нового пресового концерну досягло порозуміння уже із восьми газетними спілками і веде переговори ще з двома спілками експедиційних робітників і друкарів-машиністів.

У СВІТІ

У СТОЛИЦІ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ПІДПИСАНО на урочистій церемонії договір між ЗДА й Південою Кореєю, яка визначує правний статус стаціонованих там американських військ, подібно, як в інших країнах, і дає право південно-корейським судам судити американських вояків, які доконали злочину поза службою. З американського боку договір підписав державний секретар Дін Раск. Цей договір пішов назустріч престижевим амбіціям Південної Кореї.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПРОГОЛОСИВ ЗАЯВУ, в якій відкидає заклик індійського прем'єра Індіри Ґанді, щоб якнайшвидше зійшлась Женевська конференція для справи миру у В'єтнамі. Комуно-китайські володарі твердять, що нема мови про таку мирову конференцію, поки ЗДА „негайно, цілком і беззастережно" не відкличуть всіх своїх збройних сил з В'єтнаму. Ця заява сполучена з новою пропаґандивною лайкою проти Америки.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ПЕРЕДАВ АМЕРИЦІ НОТУ ПРОТЕСТУ проти минулотижневих летунських атак на північно-в'єтнамські склади газоліни на передмістях порту Гайфонґу, заявивши, що ті налети „створили безпосередню загрозу для совєтських торговельних кораблів у порті Гайфонґу". Большевики твердять, що під час того налету в Гайфонґу були заякорені совєтські торговельні кораблі „Куйбишев", „Совєтск" і „Устілюг" та моторовий човен „Комсомол" і що осколки з бомб і ракет падали недалеко тих кораблів. Державний секретар Раск заявив, що СССР краще зробив би, коли б скликав Женевську мирову конференцію для В'єтнаму, як її коспонзор — разом з Британією — аніж зголошував такі протести.

АМБАСАДОР ЗДА В ОН АРТУР ҐОЛДБЕРҐ БУВ НАПРИКІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ у Римі, де довго конферував з італійським міністром закордонних справ Амінторе Фанфані. Ґолдберґ був на 50-хвилинній авдієнції у Папи Павла VI. Подають, що головною темою тих розмов був В'єтнам, при чому Ґолдберґ мав запевнити італійських державних мужів і Папу, що ЗДА прагнуть миру у В'єтнамі і готові в кожній хвилині приступити до мирових переговорів.

БРИТАНІЯ І ФРАНЦІЯ ПІДПИСАЛИ ОФІЦІЙНО УМОВУ про будову спільними фондами і технічними силами залізничний тунель під Каналом Ля Манш. Умову підписали прем'єри обох держав у минулу п'ятницю 8 липня ц. р. у Лондоні. Будова тунелю коштуватиме 560 мільйонів дол. Тунель матиме 21 милю довжини і сполучатиме в найкоротшій дорозі під водою Довер по англійському і Гавр по французькому боці. Технічні й фінансові подробиці мають ще бути узгіднені. У спільному комунікаті наприкінці відвідин французького прем'єра Жоржа Помпіду і міністра закордонних справ Моріса Кув де Мюрвіля стверджено теж готовість у принципі поширити Европейську Економічну Спільноту на Британію.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ПРИБУЛА до Юґославії, звідкіль виїде до Москви. Вона побувала вже два дні в Єгипті. Здогадуються, що в Єгипті й Юґославії Індіра Ґанді обмірковувала з Насером і Тітом шляхи, як відбудувати престиж і міжнародне значення цих трьох найбільших нібито невтральних держав. Тіто і Насер прибудуть найближчого жовтня до Індії.

ВИПАДКОВА ЗУСТРІЧ ВИДАТНИХ МУЖІВ

На Міжнародному летовищі в Лос Анджелесі, Каліф., випадково стрінулися віце-президент Гюберт Гомфрі і секретар оборони Роберт МекНамара. Гомфрі приїхав на летовище, щоб відлетіти до Вашинґтону, а МекНамара прилетів з Вашинґтону, щоб пересістись на літак, що летів на Гаваї. Згодом МекНамара перевів на Гаваях нараду з головним командантом збройних сил ЗДА на Тихому океані, адміралом Шарпом.

ЗДА РОЗБУДОВУЮТЬ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ

УПРОДОВЖ НАЙБЛИЖЧИХ ТРЬОХ МІСЯЦІВ ВИШКОЛЮВАТИМЕТЬСЯ ПО 50,000 РЕКРУТІВ МІСЯЧНО, А КІЛЬКІСТЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ У В'ЄТНАМІ ДО КІНЦЯ РОКУ БУДЕ ЗБІЛЬШЕНА ДО 375,000.

Вашинґтон. — „Ню Йорк Таймс" з 11-го липня у спеціяльній кореспонденції інформує, що мимо оптимістичних запевнень президента Джансона та інших головних цивільних і військових лідерів щодо виглядів війни у В'єтнамі, Америка поспішно розбудовує свої збройні сили та що вже з кінцем червня набір рекрутів переступив на яких 100,000 передбачену бюджетом межу. З поінформованих джерел подають, що Уряд плянує збільшити силу американських військ у В'єтнамі, яка виносить тепер 280,000 вояків, до 375,000 до кінця цього року та до 425,000 до весни наступного року. Впродовж найближчих трьох місяців усі три роди служби: армія, фльота і авіяція вишколюватимуть максимальну кількість 50,000 новобранців кожного місяця. Цей темп вишколу може продовжуватись. Справу дальших американських підкріплень у В'єтнамі мав обговорювати секретар оборони Роберт МекНамара під час його недавніх відвідин та розмов із американським тихоокеанським командуванням в Гонолюлю. В опінії військовиків, започатковане недавно бомбардуванням американською авіяцією північно-в'єтнамських запасів газоліни зможе втримати висилку північно-в'єтнамських військ до Південного В'єтнаму в меншій кількості, а рівночасне збільшення американських збройних сил дасть Південному В'єтнамові таку перевагу, що кінцевий вислід війни не викликатиме жадних сумнівів, що зможе заставити комуністів до пропонованого Америкою замирення.

Джан Стейнбек дав гостру відправу Євтушенкові щодо війни у В'єтнамі

Москва. — Совєтський поет Євґеній Євтушенко звернувся у вірші п.н. „Лист до Джана Стейнбека", надрукованому в „Литературной Газеті" до цього визначного американського письменника, лавреата Нобеля, з закликом, щоб той виступив проти війни у В'єтнамі, яку Євтушенко утотожнив з „американською аґресією" проти в'єтнамського народу. Джан Стейнбек відповів у газеті „Нюсдей" в Ґарден Сиiі, Н.Й., прохаючи водночас видавця тієї газети, щоб він ту заяву Стейнбека поширив по всій американській пресі. У своїй заяві видавець названої газети звертає увагу, що син Стейнбека воює тепер на в'єтнамському фронті. У своїй відповіді Джан Стейнбек у ввічливих, але за змістом дуже гострих словах спростовує погляд Євтушенка, наче б це була „американська" війна. Стейнбек запевняє Євтушенка, що він, Стейнбек, і ввесь американський нарід ненавидять війну взагалі та в'єтнамську зокрема, але ця війна — це діло Мао Тсе-тунґа, який її затіяв та постачає комуністам у В'єтнамі зброю — совєтської продукції. Стейнбек підкреслює, що певне сам Євтушенко не вірить у те, наче б американці висилали бомбовики для бомбардування дітей і жінок у В'єтнамі. „Це не є Східній Берлін у 1953, Будапешт у 1956, ані Тибет у 1959" — пише Стейнбек, пригадуючи здавлення комуністами східньо-берлінського повстання, повстання на Мадярщині та збройну окупацію Тибету. Стейнбек обіцяє впливати в мирному напрямку на американський уряд, якщо й Євтушенко впливатиме на совєтський і комуно-китайський уряди, щоб вони припинили висилання зброї до В'єтнаму.

У Торонті помер Петро Веприк — колишній УСС і пластовий діяч

В неділю 19 червня 1966 року помер у Торонті, по важкій недузі на 70-му році життя, колишній учасник українських визвольних змагань сл. п. Петро Веприк.

Покійний був піонером Українського Пластового Руху від 1911-го року та був одним з невеликого вже числа живих ще колишніх УСС. І на рідних землях і на чужині. Покійний був активним учасником українського організованого громадського життя. В Торонті брав участь у праці українських комбатантських та громадських, а зокрема суспільно - харитативних організацій, будучи почесним членом дому для старших. Залишив у смутку дружину Павлину, дочку Богдану з чоловіком Ігором Велигорським та дві внучки Христину й Марту.

Совєти закликають до мирової конференції про Европу на базі „статусу кво"

Букарешт. — Совєтський Союз і його шість европейських сателітів — Польща, Румунія, Чехословаччина, Болгарія, Мадярщина і Східня Німеччина — проголосили на з'їзді своїх головачів у Букарешті 8 липня ц. р. довгу спільну декларацію в справі миру й безпеки в Европі. Вони звернулись з закликом до европейських держав перевести конференцію, яка ґарантувала б Европі мир і безпеку, при чому на тій конференції всі учасники мали б зобов'язатися, що всі спірні справи будуть розв'язані тільки мирним способом. За підставу для такого „миру й безпеки" Совєти і їх сателіти пропонують знову те саме, що проповідували вже давно — зліквідування всіх чужинних військових баз на европейському континенті, створення безатомової смуги в Европі, розв'язання Атлантійського Союзу (НАТО), як передумову для розв'язання т. зв. Варшавського пакту та посилення культурних і економічних зв'язків. Однак останньою точкою тієї пропозиції є визнання існуючих територіяльно - політичних кордонів, як „остаточних і вічних", при чому йдеться не тільки про німецько - польський кордон на Одрі-Ніссі, але й кордон „між двома суверенними німецькими державами". Таким чином Совєти і їх сателіти далі є проти з'єднання Німеччини. У тій широкій декларації таврується знову „американський імперіялізм", який ніби хоче підкорити собі Европу, і західньо-німецьких „реваншистів", з рішучою заявою, що коли б Західня Німеччина дістала „безпосередній або посередній" доступ до атомової зброї, то „будуть вжиті негайно протизаходи".

Керівна партія в Західній Німеччині програла у Вестфалії-Райнщині

Бонн. — У виборах в найбільшому і найбагатшому „краю" Західньої Німеччини, Вестфалії - Райнщині, що охоплює сталево - вугільний район і столицю Бонн, в минулу неділю 10 липня ц. р. програла керівна Християнсько - демократична партія та виграли опозиційні соціял - демократи. Християнські демократи дістали 42.77% всіх голосів, а соціялісти 49.47%. В місцевих виборах тому 4 роки християнські демократи здобули були 46.4%, а соціялісти 43.3%. Вільні демократи, які становлять коаліцію з християнськими демократами, осягнули 7.42% всіх голосів. Цей вислід виборів має поважне морально - політичне значення, бо вдаряє по престижі канцлера Людвіґа Ерґарда, який особисто аґітував за Християнсько - демократичну партію. На правління у Вестфалії — Райнщині та в Західній Німеччині цей вислід недільних виборів не має безпосереднього впливу, бо спілка Християнсько - демократичної та Вільно - демократичної партій запевняє їм також надалі більшість. Однак ця перемога соціял-демократів дає їм добрі підстави сподіватися, що вони переможуть також в найближчих парляментарних виборах в цілій Західній Німеччині. Лідером соціял - демократів і суперником канцлера Людвіґа Ерґарда є західньо-берлінський посадник Віллі Брандт.

Знову критикують Трофима Лисенка

Москва. — Трофима Лисенка, що вславився за режиму Сталіна своїми теоріями генетики, знову почали критикувати і лаяти. В журналі „Вопроси философии" теперішній директор Інституту генетики і новоспечений академік Ніколай Дубінін заатакував Лисенка не тільки за його помилкові теорії, але й за перекручування теорій Івана Мічуріна, біолога, що — як і Лисенко — втішався великою пошаною в Совєтському Союзі. Лисенко виходив із теорії Мічуріна, про якого не тільки похвально писала наукова література, але й якого прославляли совєтські поети у віршах. Він у дійсності продовжував твердження Мічуріна, який з робітника на залізниці зумів пробитись на бюрократичні вершини совєтської науки. Вся ця нова нагінка на Лисенка виказує тільки великоросійський шовінізм, що диктує новим бюрократам у наукових установах СССР лаяти Лисенка, за походженням українця, а прославляти москаля Мічуріна.

Численна публіка на Союзівці оваційно вітала виступи Андрія Добрянського і Тамари Вожаківської

Союзівка, Керґонксон. — Сотні гостей із багатьох міст Америки й Канади ентузіястично приймали кожний виступ молодих і славних наших артистів: соліста Метрополітальної опери в Ню Йорку баритона-баса Андрія Добрянського та молоденької балерини Тамари Вожаківської, які дали на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах „Вечір пісні і танку" минулої суботи, 9-го липня. Вечір, що відбувся в концертовій залі „Веселки", започаткував оригінальною привітальною піснею, укладу Івана Керницького і скомпонованою Іваном Задорожним, квінтет вакаційних працівничок Союзівки. Андрій Добрянський у своїх двох виступах виконав Стеценка „золотої і дорогої" та „Пісню про Куперяна", дві арії з опери В. А. Моцарта „Фіґаро", арію з опери Данкевича „Богдан Хмерльницький" та композицію А. Чишка і один наддаток. Тамара Вожаківська також у двох виступах виконала три танки. Після кожного виступу співака і балерини оплескам публіки не було кінця, а співака деякі оплескували стоячи та ще й руки догори підносили. Співакові акомпаніювала на фортепіяні Джейн Дорнеман, а конферансьє вів маестро Володимир Гентиш. За загальною думкою слухачів і глядачів цього вечора — це була одна із найкращих імпрез на Союзівці.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ОКСАНИ РУДАКЕВИЧ

Союзівка, Керґонксон. — В неділю 10 липня ц.р. започатковано на цій оселі в рамцях її розвагово-виховних імпрез недільні літературно - мистецькі вечори. Першою імпрезою цього роду був авторський вечір відомої української театральної діячки й авторки віршів і співомовок та скечів для різних нагод Оксани Рудакевич. Коротке слово про авторку сказав ред. Б. Кравців, після чого Оксана Рудакевич в супроводі Ярослава Пінота-Рудакевича та п. Гентиша читала свої вірші про Андріївські й інші народні традиції, про СУА, Союзівку, студентів, дивізійників, як також вірші про Львів. Слухачі зустрічали авторку рясними оплесками.

Метрополітальний Громадський Комітет висилає на університет у Римі $31,600, продовжує своє існування

Ню Йорк. — Цими днями Громадський Комітет Метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі висилає на Фонд Українського Католицького Університету в Римі суму $31,600.00, які вплинули на ту ціль із влаштованого цим Комітетом 100-долярового бенкету в честь Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа в дні 5. червня ц. р. Про висилку грошей поінформовано під час чергових нарад цього Комітету, які відбулися минулого четверга, 7-го липня, та якими проводив голова Комітету д-р Ярослав Восвідка і секретрював секретар інж. Ярослав Городецький. Комітет дальше рішив продовжити ще своє існування та під час вакацій увійти в контакт із репрезентантами подібних Комітетів в інших громадах і разом з ними обмірковувати можливість створення постійного Крайового Комітету Допомоги Українському Університетові в Римі, потреба якого наявна. На нарадах Комітет віддав деяку увагу видумкам та безпідставним закидам в одній із українських публікацій, скерованим проти Комітету, а на ділі проти акції допомоги Українському Католицькому Університетові в Римі.

Помер Дмитро Соловей, відомий український статистик й економіст

Ст. Пол, Міннесота. — В суботу 9 липня ц. р. помер тут після короткої і важкої недуги видатний український науковець економіст і статистик та громадський діяч, дійсний член Української Вільної Академії Наук, Дмитро Федорович Соловей. Покійний був автором кількох десятків праць зокрема про екстермінаційну політику совєтського режиму на Україні, в тому такі, як „Стежками на Голготу", „Голгота України" та багато інших. У двадцятих роках цього сторіччя Дмитро Федорович Соловей співпрацював активно у виданнях Всеукраїнської Академії Наук в Києві. Покійний осиротив дружину і доньку Оксану, відому українську перекладачку з англійської мови. Похорон сл. п. Дмитра Соловея відбувся в понеділок 11-го липня ц. р.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

Д-Р СЛАВУТИЧ ГОВОРИВ ПРО ФРАНКА, ЯК СОБОРНИКА

Сиракюз, Н. Й. — З рамени Відділу УККА в цьому місті відбулась доповідь професора університету в Едмонтоні, Канада, Яра Славутича на тему „Соборницькі ідеї Івана Франка". Доповідь викликала заінтересування і її обговорювали в дискусії члени факультету в університеті в Сиракюзах, а саме д-р Я. Гурський, проф. Василь Маркусь, проф. Михайло Воскобійник, д-р Михайло Логаза й інші.

3-ІЙ ТОМ „УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ МЕЛОДІЙ" ПОЯВИВСЯ ДРУКОМ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Вийшов друком і висилається передплатникам 3-ій том збірника „Українські Народні Мелодії" д-ра З. Лиська, фірмований Українською Вільною Академією Наук у ЗДА. Цей том охоплює 1232 мелодії й займає 576 сторін друку. Дотепер вийшли дві книжки (том 2,3). Вже приготовлено до друку перший том, який міститиме вісім показників і пояснення до цілости видання. Він появиться під кінець 1966 року. „Українські Народні Мелодії" становлять кодекс музичного багатства і творчости українського народу. Приблизно 12 тисяч українських пісень науково впорядкованих і опрацьованих будуть безперечним здобутком наукового світу.

Видання — це культурна подія і намагання зберегти творчість цілого народу. Тільки нечисленні нації мають подібні видання.

Дві видані вже книжки можна набути пересилаючи 20 дол. на адресу:

Self Reliance, a/c 748, 558 Summit Ave., Jersey City, N.J.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„ПОЛІСЬКА ЦІЛИНА"

„Поліська цілина" — це осушення боліт, або проблема меліорації, — як пише „Молодь України" з 22-го червня. — З лопатою в руках болота не осушиш. треба ескаватарника, бульдозериста....

Їх мають готувати школи, чи, як каже кореспондент А. Михайленко, училища механізаторів. Але потрапити до школи нелегко: управи колгоспів не дають молодим хлопцям довідок, а пашпортний стіл суворо забороняє школам приймати їх без документів.

Це з одного боку. А з другого? Канали до річки Ікви розтягнуті на десятки кілометрів. Жити ніде. Гарячий обід — рідкісне явище. Отакий побут.

ДАЛЕКІ ЧУЖІ ДОРОГИ

Навчальний рік у вищих школах України закінчився.

— За яким маршрутом поїдуть нові випускники — молоді фахівці? — запитав кореспондент „Молоді України" (часопис з 25 червня) заступника міністра вищої і середньої освіти Леоніда Чередниченка.

На це заступник міністра відповів:

— Більшість юнаків і дівчат поїдуть до Сибіру, Далекого Сходу та Крайньої Півночі і лише частина увіллється у виробниче життя республіки.

Молодих фахівців з України чекають далекі чужі дороги.

ПОЛОВИНЧАТІСТЬ

Ми ні в якому разі не можемо допускати в середовищі нашої молоді проявів аполітизму, половинчатости, — гримить перший секредар Львівського комсомолу Василь Дурдинець у своїй статті, вміщеній у „Молоді України" з 25 червня.

Комсомольський секретар наводить слова Дмитра Павличка, що, коли у пісні будуть навіть двоє чужих слів, то й пісня вся тоді чужа та наполягає на новий предмет т. зв. „людинознавство".

— Ми, — каже він, — виробили багатий арсенал форм і методів і мусимо всіляко заохочувати молодь на виконання постанов партії — давати підвищені зобов'язання: п'ятисот - центнерові врожаї цукрових буряків, якнайбільше картоплі, м'яса, льону. Треба застосовувати не лише моральну похвалу, а й матеріяльну, зокрема практиковані вже для молоді преміювальні поїздки за маршрутом Львів - Київ - Ленінград - Москва.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

810 жертв за один „вікенд"

Останній так званий „довгий кінець тижня" був 2-3-4 липня ц. р., коли то до суботи й неділі приєдналося понеділкове державне Свято Незалежности. Як щороку, за сумною американською традицією, такі триденні „вікенди" є не тільки відпочинком і дозвіллям для мільйонів працюючих американських громадян, але й жнивами смерти. У цьому році згинуло на американських шляхах в автомобільних катастрофах 558 осіб. Дальших 252 особи втопились в морях, ріках і озерах. Особливо велика спека й посуха причинилась до масового руху мотористів, мешканців великих міст, в сторону гір і вод. Люди втікали у природу з міських кам'яних каньйонів, де важко є дихати серед розпалених мурів і газолінових випарів, але забували, що треба особливої обережности, щоб вернутися додому цілo й здорово.

Ця остання „м'ясорубка" на американських шляхах прийшла безпосередньо після того, як у Сенаті схвалено закон про „безпечне авто", з накиненням автомобільним фабрикам обов'язку дотримуватись тих, докладно в законі названих технічних подробиць продукції, які створюють мінімум безпеки. Мінімум, а не максимум. Бо хоч фахівці твердять, що „при кожній швидкості — авто непевне", закидуючи автомобільним фабрикантам, що вони дбають не про безпеку, а про гарний зверхній вигляд автомобілів з комерційного інтересу, то рацію мають також ті, які кажуть, що не машина, а таки людина винувата найбільше в спричинюванні автомобільних катастроф. Відомо вже, що пострахом мотористів на шляхах є юнаки, які хочуть похвалитись своєю бравурою перед дівчатами, з якими їдуть, — та підхмелені водії. Одні і другі не звертають уваги на сусідні авта на шляху, на приписану максимальну швидкість, на такі правила їзди, як сповільнювання на закрутах чи звертання в бік тільки з крайньої лінії, — вони женуть і розбивають других і себе, бо не вснлі запанувати в критичній хвилині над машиною, вони втрачають орієнтацію, чи-то не маючи потрібного досвіду, чи маючи послаблену алькоголем притомність ума.

І тому в американській пресі все ще ведеться дискусія на тему безпеки на шляхах, яка не є тотожньою із безпекою автомобілів. Очевидно, число автомобільних катастроф повинно значно зменшитись, коли автомобілі будуть продуковані дбайливіше, коли будуть безпечніші гальми, податливі керма, коли фабрики автомобільних оток будуть користуватись тільки гумою найвищої якости, яка не крушіє, не тріскає, не стирається впродовж короткого часу. Поліція не брала до цього часу на увагу механічних причин автомобільних катастроф, незалежних від власника авта й водія, з-правила обвинувачуючи і караючи його. Було б добре, коли б після схвалення згаданого закону такий підхід поліції на шляхах змінився. Але нема сумніву, що безпека на шляхах зросла б, коли б підвищити вік кандидатів на отримання дозволу їзди, коли б загострити іспити і коли б суворіше карати саме таких водіїв, які є нотoрійною загрозою на шляхах. Ось, наприклад, 4 липня згинули на шляху „25" на Лонг Айленді в стейті Ню Йорку 4 юнаки у віці від 17 до 22 років. З доброю міркою вірогідности можна припускати, що причиною їх смерти не була технічна хиба їхніх машин, а їх легкодушність: їхали у двох автах, що зударились.

Згадана вгорі цифра 252 жертв, що втопилися в отому „довгому вікенді" в Америці свідчить також про те, що технічні хиби машин ні при чому. Батьки залишають дітей без уваги, юнаки й дівчата запускаються далеко на море, перецінюючи свої сили, старші люди легковажно ставляться до тих хиб свого здоров'я, що диктуються сповільненням темпа життьової активности. Можна по-філософськи виправдати все це, що „така вже людська вдача" і що катастрофи та нещасливі випадки були, є і будуть. Все ж, береженого Бог береже. Немає просто глузду виставляти себе й других на небезпеку, що її можна вимннути. Літо, вільні від праці дні під кінець кожного тижня, заслужені ферії — існують не на те, щоб своєю неувагою, фальшивою амбіцією чи впертістю спричиняти лихо собі й другим. Зокрема треба пам'ятати батькам, щоб не спускали очей із своїх дітей — в найближчому сусідстві великих шляхів, над озерами, над морями. Нещасливі випадки трапляються інколи й у дитячих та молодечих таборах, але там вони є дійсно вийнятками, бо там існує зорганізована безперервна опіка. Зате, буваючи на надморських пляжах в Америці аж моторошно слухати раз-у-раз нові виклики мегафонами, що ось „дивіться" за такою то дівчиною, таким то хлопчиною, які „загубилися"...

Життя дано людині, щоб вона його берегла. Буває, що треба жертвувати його. Але не слід його легковажити й наражувати — без ніякої нікому потреби.

Лев Шанковський

ПОЛІТИКА „ЗЛИТТЯ" І ВАШИНГТОН

I

Політика „злиття", — це офіційна політика КПСС. Її теоретичні основи викладено в офіційному документі, Програмі КПСС, а партійний апарат і... органи безпеки дбають вже за проведення її в життя. Очевидно, за ширмою політики „злиття" проводиться брутальне духове й фізичне замосковлювання України (я згідний з колегою Женецьким, що, в даному випадку, термін „русифікація" зовсім недоречний). Оце замосковлювання на практиці значно переходить поза межі, визначені йому теорією, а кожночасний спротив замосковлюванню стає неможливий, бо його партії й органам легко кваліфікувати як „український буржуазний націоналізм", що вважається вже кримінальним злочином. Все ж таки треба зазначити, що спротив проти замосковлювання України існує в різних формах.

Варто на хвилину спинити увагу на джерелах цієї офіційної політики в СССР, що намагається всі не - московські народи злити з московським в один „совєтський" народ. Творці й виконавці цієї офіційної політики залюбки покликаються на вчення свого пророка Леніна, знаючи, очевидно, дуже добре, що їхні твердження не цілком відповідають правді. Ніхто не може Ленінові відмовити заслуг у реставрації розваленої московської імперії, але, тим не менше, Ленін був свідомий, що методами брутального московського великодержавного шовінізму, імперію втримати не можливо. Власне передсмертні нотатки й листування Леніна, що їх проголошено було вперше в 1956 році, свідчать, що їх автор свідомий був небезпеки для імперії від московського великодержавного шовінізму і п'ятнував його у неперебірливих висловах. Коли вже шукати джерел політики „злиття" у вченнях пророків, то їх уже скоріше можна знайти в творах Маркса й Енгельса, в т. зв. „люксембургіянській позиції" Рози Люксембург, що в епоху творення КП(б)У була кораном для її „правого" (Квірінг, Артьом - Сергеєв) та „лівого" крила (П'ятаков, Евгенія Бош). Під впливом цієї „позиції", ці не - українські діячі компартії в Україні разом із своїм не - українським прем'єром" Української ССР, Хр. Раковським недоцінювали українську проблему й „прем'єр" навіть застерігався на сторінках московських „Известий" проти штучного відроджування української мови. Історія компартії в Україні знає повний нрах політики „правих" і „лівих" в Україні й перемогу „центристського" угрупування КП(б)У, очоленого М. Скрипником, не без втручання збоку Леніна. Рядки ці не пишуться для висловлювання будь-якого нашого захоплення папою московського комунізму, якого цілком у нас немає, але для реплік сучасним „вождям" і „зливачам", щоб не ширили непотрібно „блюзнірства". Ленін такої ідіотичної політики їм проводити не казав і не поручав!

Політика „злиття", в сучасній своїй формі, з'явилася на початку „будівництва соціялізму в одній країні". Це було тоді, коли М. Покровського замінив В. Греков, Вавілова — Трохим Лисенко, коли А. Жданов перейняв керівництво культурними справами, коли головним ворогом проголошено „буржуазні націоналізми", а головною чеснотою — „великодержавний московський шовінізм". На Україні та в інших немосковських країнах, оці зміни принесли з собою жахливий терор і винищування всіх паростків національного життя немосковських народів. У тридцятих роках стався, на Україні, небувалий своїми розмірами погром українського селянства, а далі української науки, літератури, мистецтва, театру, Церкви, тощо. Прикро, в цьому місці, відмічувати, що про майже докорінне знищення Москвою української творчої інтелігенції — письменників, науковців, мистців, діячів театру, духівництво — ми не зуміли досі (впродовж 30 років!) розповісти світові, а передусім його інтелектуальним кругам!

У ці „прокляті роки", політика „злиття" була синонімом сталінізму. Доволі патетично тепер цей сталінізм обзивають в СССР „культом особи". „Культ особи" нібито засуджують, але діла „особи" далі культивують. Культивують і політику „злиття", що була першою з перших ознак сталінізму.

Після смерти диктатора, здавалося на одну мить, що цієї політики продовжувати не будуть. В 1954 році з'явились були „Переяславські тези", що може в осоружній формі, але, все ж таки, пропонували українцям спілку в управлінні імперією. В ім'я цієї спілки „подаровано" Україні — Крим, але не заселені українською більшістю райони Курщини, Білгородщини, Вороніжчини, Донщини чи Кубанщини. У пропаганді доволі рішуче зменшено підкреслювання московського „старшобратерства" та, нібито, „благодатного" впливу Москви на все, що українське.

Був це час повстань в імперії: про ті, що відбулися в Берліні, Познані, Будапешті знає ввесь світ, але про ті, що мали місце в совєтських концтаборах, знають тільки експерти. Тим часом, страйки й повстання в'язнів, що охопили були в 1953-1956 роках дослівно всю совєтську невільничу імперію від Воркути до Колими та від Кінгіру до Тайшету, керовані й вчинені, головно українцями, були чи не головною причиною „десталінізації", що її проголосив був Хрущов на XX з'їзді КПРС, у лютому 1956 року. У цьому переконанні мене підтримує принаймні одно, солідне, українське джерело. Це — дискусія в журналі „Енкавнтер" (Лондон), органі британських ліберальних ітелектуалістів, під наз-

(Продовження на стор. 3)

„ЛИСТИ"

Люди все писали й пишуть листи, бо ж так в житті складається, що не все можна бути разом, і що, коли довше живемо, то все більше й більше у нас приятелів, які не живуть в тому самому місці, що й ми. Ось і послуговуємось ми листами, щоб не втрачати зв'язків із дорогими нам рідними, приятелями. То так за мирних, нормальних часів, а тепер, коли внаслідок Другої Світової Війни, люди порозлучувались, коли лукава доля порозганяла нас по, дослівно, цілому світі, листування набирає особливого значення. Правда, приятелі пишуть до себе, щоб серед буднів трохи духово підкріпитись. І нагоди до писання у нас зараз чимало. Ми ж опинились серед цілком інших обставин, як дома, все тут для нас нове, від погоди почавши, а на їжі кінчаючи, все цілком відмінне від того, що в нас було. Ну й на нашій землі також сьогодні уже не те, що було, цілковита зміна, тому ясно, що всіми тими новинами кожний з нас хоче поділитись.

То так справа з людьми, що живуть в нормальних обставинах, а що казати про тих, що їх силою вирвали з-під рідної стріхи, завезли далеко тисячі миль від рідних сторін, не дозволяють і не дають змоги приїхати й навіть лише подивитись на те місце, де люди народились, виросли. Що в серці тих людей може діятись і як вони дорожать кожною вісткою, особливо від своїх давніх приятелів, що тепер у вільному світі. Уявіть собі, що ви написали до приятеля, з яким ходили разом до школи і якого вже тридцять літ не бачили, з яким перервались усякі зв'язки. Або, ваш друг впав за волю, а його рідня карається на Сибірі. Ось ви написали карточку до них, мовляв, я той і той, чи пригадуєте, а на всякий випадок ми за вас не забули. І як тоді росте серце у сестри вашого друга, тієї, що вас може ніколи й на очі не бачила, ні про вас не чула, але з братом якої вас лучило неодне. Уявіть собі, як батько полеглого в бою вашого товариша, того, що був його одиноким наслідником, задля якого він все пожертвував, щоб вивести його в люди, не раз від уст собі відіймаючи, не досипляв, все для свого сина віддав, а тим часом бідолаха не дочекався потіхи від нього, його мрія, одинокий син впав в бою, захищаючи свій нарід, якого замордували в тюрмі, концлагері, чи, може, ще карається, а тут ваш лист до тієї сестри, батька, матері. І представте собі, що за приємність для них знати, що про них ніхто не забув в тому безмежному їхньому горю. Ну і для вас також вдоволення неабияке, що зробили комусь якусь приємність.

Дивно, але якось так в житті буває, що тяжко діждатись листа. Та не тільки листа, але доброго слова навіть. А воно нічого не коштує, а так багато помагає.

Іван Івахів

Л. Коваленко

УКРАЇНСЬКІ ОСТРІВЦІ

Із стейтом Вест Вірджінія у нас пов'язано два поняття: вугільні шахти, якими порізані його гори, та Апалачія, як район крайньої убогости, навколо якого оце тепер починається величезна каруселя „війни з убогістю".

Але Вест Вірджінія перш за все є стейтом незвичайної краси, супроти якого Кетскильські гори, де розташовані всі наші курорти, виглядають дуже скромно і вже безперечно перенаселено. Там занадто багато людей. У Вест Вірджінії — занадто мало. І вже майже зовсім нема українців, яких в деяких містечках можна хіба знайти одного, а частіше — жадного.

Отак в Беклі заїхав д-р Євген Варварів і завіз туди всю свою родину з Тамарою Позняківною - Варваровою на чолі. Із списка платників Національного податку знаємо, що у Вест Вірджінії живе ще д-р Малиновський, але чи він є доктором медицини чи якоїсь іншої науки — мені невідомо. Це — з-поміж свідомих українців. А безперечно у Вест Вірджінії є чимало несвідомих пів-українців, отих русинів, малоросів, австріяків і руських, один з яких так знайомив свою жінку з родиною д-ра Є. Варварова:

— Дивись, дивись, це — руський доктор з України. І баба в нього також своя!

Таких ми розгубили вже чимало, а тепер, з приїздом політичної еміграції, розгублюємо до них ще й нашу молодь. Дивно і страшно стає, коли поглянеш, для кого тільки не працюють наші українці, кого тільки вони не виводять в люди. Ось, колишній капітан артилерії, тепер працює каменярем. Заробляє великі гроші і збудував уже велику модерну хату для своєї дружини-польки та її доньки від першого чоловіка. Тепер та донька вийшла заміж за італійця, і наш капітан перевирається на праці, щоб ще дати й цьому італійцеві порядну освіту. А ось другий українець, цього разу — галичанин, що одружився з німкою і тепер вчить у вищій школі її сина, також німця, який навіть не потрудився вивчити мову того, хто на нього працює! Таких прикладів можна б навести чимало, та вони не стосуються Вест Вірджінії.

Для мене Вест Вірджінія найбільш цікава була тим, що я наочно побачила, що тверді свідомі батьки можуть виховувати своїх дітей українцями навіть серед цілком чужого оточення, без допомоги іншої української родини, крім своєї. І то виховувати їх так, як рідко коли виховуються діти, що вчащають до різних молодечих організацій.

Вся суть в тому, щоб українську мову ввести у навчальний процес вдома на такій же засаді, як англійська в школі. Щодня, крім неділі, хлопці, повернувшись зі школи і трохи відпочивши, мають взяти книжку і прочитати вголос мамі по 5 сторінок. Щодня по 5 сторінок, в дощ, бурю, в добру погоду, незалежно від того, чи мама іде кудись на „парті", чи збирається пекти пиріжки чи прасувати. Ніщо, — рішуче ніщо не може змінити цього розкладу, і хлопці звикли до нього і сприймають його, як щось звичайне і необхідне.

Читають вони не тільки оповідання, але й історію України, знайомлячись таким чином з історією свого народу, як з цікавими оповіданнями, які чують також і інші хлопці і про які потім розмовляють між собою. Таким чином, Україна, її мова та історія стають чимось своїм, частиною хатнього побуту, темою для розмов і міркувань, а не тільки темою навчання кілька годин раз на тиждень у парафіяльній чи загальній школі українознавства. Саме це, на мою думку, і становить різницю між національним вихованням у родині і навчанням у школі. Бо до школи батьки везуть своїх дітей, ніби тільки виконуючи свій громадський обов'язок, пишаючись цим і змушуючи дітей їздити туди. Діти ж, із свого боку, думають, що вони вчаться українознавчих наук не для себе, не тому, що це цікаво само по собі, а тільки, щоб догодити батькам. Ось чому у них часто виникає протест проти української мови, як у того молодика, який на з'їзді одної з націоналістичних організацій молоді заявив гордо:

— Я бунтівник! Я буду говорити по - англійському!

Це звучало так, ніби говорити в Америці чи Канаді англійською мовою є бозна яким досягненням, для якого треба особливо потрудитись! Словом, ми маємо нащадка того гоголівського героя, який з пошаною говорив, що у Франції навіть мужики розмовляють по-французькому.

Все це ніби й смішне, але більше сумне! І саме тому так відрадно побувати в таких самітних українських острівцях, як, наприклад, родина д-ра Є. Варварова, і почути дітей, що розмовляють доброю і чистою українською мовою, без усіх отих „Божже мій" або „прошу тепе", які ми так часто чуємо з уст молодшої генерації, так ніби це якісь німці, що вчаться говорити українською мовою.

Треба ще пам'ятати, що в малих містах, як Беклі, і взагалі в провінції в американців часто залишається ще чимало упереджень, отої зневаги до всього, що звучить незвично, до всього чужинного. Отже, одночасно з вивченням української мови, в таких родинах, у таких українських острівцях, батькам доводиться ще й виховувати в дітях почуття самопошани, зрозуміння ваги і значення українського народу, його культури, його минулого. А це означає, що батькам треба працювати над собою, самим знайомитись із матеріялами, самим бути добре „підкутими", щоб відповісти на ті сотні питань, які можуть поставити діти!

Таким чином, у колі взаємодії, батьки і діти спільно підвищують свій рівень знань і зацікавлень в галузі українiстики, і цим зближаються між собою, хоч, безперечно, діти завжди стогнуть, коли треба братись за українську книжку, та й батькам нелегко знаходити для всього час.

Але це можливо, як ми бачимо на конкретних прикладах, винні і батьки, що живуть у великих скупченнях, де є багато молодечих організацій, однаково не можна перекладати цих обов'язків на когось, але треба бути з дітьми разом в Україні бодай теоретично, бо тільки так можливий контакт і довір'я від дітей до всього, що батьки говорять їм про Україну.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

БІБЛІОТЕКАР ВИЯСНЮЄ

У статті „Щорічний науковий внесок українців", яка появилася у „Свободі" дня 24 червня ц. р., п. Роман Рахманний, звітуючи про панель бібліотекарів та справу виготовлення меморіялу до Бібліотеки Конґресу у Вашингтоні, написав: „Сподіваємося, що українські бібліотекарі в ЗДА підтримають ці заходи, ініційовані українськими бібліотекарями на славістичному з'їзді в Шербруці, Канада". З цих слів виходило б, що українські бібліотекарі в ЗДА цілковито занедбали робити заходи в Бібліотеці Конґресу в справі справлення деяких схем клясифікації та взагалі зміни політики відносно каталогування матеріялів із Совєтського Союзу та Східної Европи, зглядно, про цей простір. На щастя, так воно не є.

Ще в 1959 році п. Кастер, редактор Децимальної Клясифікації, просив подати йому завваги відносно одного із видань цієї клясифікації. Пересилаючи йому свої замітки в січні 1960 року, я використав нагоду й долучив кілька сторінок машинопису своїх завваг відносно деяких схем клясифікації Бібліотеки Конґресу, форм географічних назв, тематичних заголовків і т. п.

Потверджуючи одержання цих моїх завваг і пропозицій, п. Енджел, шеф відділу Тематичного Каталогування, заявив, що мої пропозиції „без сумніву будуть вартісними при ревізії схем". На жаль, лише деякі малі зміни ввела Бібліотека Конґресу після 1960 р. Все, що для нас найважливіше, залишилось по давньому.

Беручи участь у конференції Американської Бібліотечної Асоціяції, як голова Слов'янської і Східньо-европейської Підсекції, я відвідав у січні 1965 р. Бібліотеку Конґресу, перевів розмови з деякими шефами відділів і секцій та залишив відсутньому тоді п. Кронінові, що остаточно рішає про всі справи як описового, так і тематичного каталогування, нові „Деякі завваги відносно каталогування слов'янських і східньо - европейських матеріялів Бібліотекою Конґресу". Директор Кронін написав мені 4 лютого 1965 р., між іншим, таке: „Жалую, що я не мав змоги 28 січня дискутувати з Вами про Ваші завваги відносно каталогування Бібліотекою Конґресу слов'янських і східньо-европейських матеріялів. Дуже дякую за звернення мені на це уваги. Я радився з працівниками Відділу Тематичного Каталогування про справи, що їх Ви видвигнули, й приділили їм багато уваги. Остаточно ми прийшли до переконання, що без огляду на вартість Ваших пропозицій, кошт змін, спричинений Вашими пропозиціями, не дозволяє нам під цю пору ці зміни перевести".

Про свою акцію в Бібліотеці Конґресу я інформував товаришів - бібліотекарів, й вона була темою наших спільних карад в часі конференцій Американської Бібліотечної Асоціяції та загальних зборів Товариства Українських Бібліотекарів Америки. Сподіваюся, що в часі конференції АБА (10-16 липня) та загальних зборів ТУБА в дні 11 липня ц. р., буде змога спільно обговорити дальші заходи в цій справі. Треба радіти, що й українські бібліотекарі Канади почали робити заходи в цій справі та що мають за собою викладачів славістики. Чим більше буде голосів про потребу зміни, тим скорше вона прийде. А прийти вона мусить.

Д-р Андрій Турчин

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(30)

Франко працював у часописі „Друг" не тому, що був москвофілом, а тому, що це був єдиний студентський орган, в якому він „друкувався" ще як учень гімназії. Боротьба за мову часопису „Друг" була довга, а не така, як її представляє П. Колесник: „Ввійшовши до „Академического кружка", Франко використав його орган „Друг" для того, щоб оголосити нещадну війну і „москвофілам", і „народовцям". (П. Колесник. Іван Франко. Київ, 1964, ст. 15.)

Кинені М. Драгомановим думки захопили деяких членів „Акаддемического кружка", і в 1875 році виділ цього товариства складався вже в більшості з українських народовців. І хоч пізніше москвофіли знов опанували це студентське товариство, орган якого „Друг" в 1877 році перестав виходити, гурт студентів, між ними й Іван Франко, пішов за закликом Драгоманова і працював для добра того народу, який „працює, обливаючися потом".

На жаль, досі немає правдивої оцінки впливу М. Драгоманова на І. Франка та на інших галицьких українців, між якими найвірнішим учнем Драгоманова був товариш праці Івана Франка — Михайло Павлик.

Беззастережні прихильники М. Драгоманова не мають слів похвали для свого вчителя. Проф. Василь Сімович стверджує, що „сам Франко уважав і називав Драгоманова своїм добрим учителем", що „вповні безкорисно, не жалував праці, писань і упімнень і навіть докорів", на те, щоб і його і його товаришів „наводити на кращі шляхи европейської цивілізації", він (І. Франко) казав, що він їх немов „за вуха тяг на той новий шлях". Франко у пізнішому віці високо ставив вплив Драгоманова і на всю тодішню молодь. Він думав, що коли з тих людей „вийшла яка користь для загального і нашого народного діла, то це в найбільшій мірі заслуга Драгоманова". Самому Франкові він був усе добрий дорадник, був для нього перший „майже єдиний чоловік, що додавав йому духа й охоти" до праці (ст. 15-16).

Та не так дивляться на вплив Драгоманова на Франка деякі інші літературознавці. І так Євген Маланюк у статті „Франко як явище інтелекту" (Книга спостережень, I, ст. 118-119) твердить, що Драгоманов був „демоном" для Франка. „Ще молодий Євшан, перший новітній критик Франка, зауважив і сформулював цю проблему, як „страшний фаталізм епохи", а живим символом її — як же довго став при Франкові — не ангелом, а скорше демоном-сторожем — Михайло Драгоманов". Драгоманов склав для галицької молоді такий „символ віри", — пише Маланюк: (1) космополітизм в політиці, (2) натуралізм у штуці, (3) атеїзм в релігії. Той ідеологічний комплекс епохи був дійсно страшний і незахитаний, як скеля. І це справді була власне та „скеля", що ще молодий Іван Франко, може проти своєї тодішньої свідомости, взивав „лупати" (ст. 120). Тут оцей парадокс Є. Маланюка треба вважати за поетичну видумку, подібно як і те, що він із батька Івана Франка Якова хоче конче зробити ремісника, і то міського, а не сільського. Маланюк пише: Франко „народився в родині не рільника, а, власне, ремісника-коваля" (ст. 117), а на 120-ій сторінці пише про Франка, як „сина дрогобицького ремісника". Загально відомо, що Яць Франко був більше рільником, як ковалем і жив на селі в Нагуєвичах.

Немає об'єктивної оцінки діяльности Драгоманова, бо одні уважають його за непомильного, майже за святого, а інші за демона зла. Гадаємо, що Іван Франко найкраще і найсправедливіше може виясити цю справу, бож він пізніше в багатьох справах розходився зі своїм учителем і не завжди сліпо його слухав, як це робив М. Павлик.

Наведемо ще думку М. Мухина, який найгостріше ставиться до діяльности Драгоманова і ставить йому у вину те, що наші визвольні змагання не принесли волі Україні в 1917-1921 роках.

М. Мухин в статті „Народовці 70-их років XIX стол. супроти Драгоманова" („Вістник", 1936, кн. 5, ст. 349-363) розбиває леґенду про те, що ідеї Драгоманова „були дуже типовими і цілком природніми для свого, себто Драгоманівського часу". Він наводить докази, що і галичани і наддніпрянці виступали проти діяльности Драгоманова, який вкінці, як ми чули, розійшовся з українцями-киянами.

„Драгоманов вкинув в болото ідею національности"

Так писав відомий український діяч народовець Дем'ян Гладилович (1846-1892, голова Т-ва ім. Шевченка, один із засновників „Діла" і Т-ва „Дністер") до відомого письменника Олександра Кониського, який втримував зв'язки з галицьким народовецьким табором.

(Далі буде)

Віталій Волков.

ЗА КУЛІСАМИ ТА НА СЦЕНІ

Вечором 30 квітня 1966 Філядельфійська „діяспора" розчленувалася: спортова частина, так звані „болільщики", пішли до „Тризуба" бенкетувати; менша частина — на Мешер танцювати; більша частина — кудись на інші дрібні розваги (без „бару" не обійшлося!); найбільша частина — залишилась вдома причина — дощ, головна причина — шкода доляра і, врешті, мізерна кількістю та пишна якістю частина — до авдиторії „Вищої Школи для Дівчат" на річницю Великого Каменяра, де вечір влаштував Літературно-Мистецький Клюб.

Влаштував... але як?

Зарезервували залю. Щоб прибрати сцену, треба дістати реквізити: портрет, дві пальми, скатертину, рушники, червоні маки, тощо.

Перш за все адреси. Очевидно, в „Єлов Пейджис". Подзвонили. Досить вдало: великий портрет — в Горожанському Клюбі, пальми — в крамниці квітів, решта — серед знайомих.

Починають від пальм. Референтка доповідей працює в заступстві імпрезової. В крамниці квітів лунає діялог.

— Потребуємо на сьогоднішній вечір дві пальми.

— Три доляри від кожної пальми.

— Тоді за дві виходить шість?

— Так.

— Згода.

— Забрати можемо назад тільки завтра, тобто в неділю, а це — овертайм. Ціна подвійна.

— Дванадцять долярів? Багато ... (по надумі) Згода!

— Ще мушу попередити, що менше, як чотири пальми, не рентуємо. Отже оплата винесе двадцять чотири доляри. Гроші, очевидно, наперед.

Референтка береться за голову та до пана голови:

— Що робити?

— Не брати! Пошукаємо деінде. — відповідає голова.

Знов „Єлов Пейджис". Знайшли. Тим разом шість долярів за дві пальми. Без овертаймів. Заплатили.

Тепер портрет. Референтка зі своїм зятем (зять має авто) — до Горожанського Клюбу. Портрет досить великий — до середини не впакуєш. Вага чимала — біля півтони, а на дворі — дощ. Удвійку підносять на дах. Уже майже зверху. Наскок вітру, і портрет на хіднику, скло — на куснї (один кусник розтинає референтці руку), рама — теж пішла спати, а портрет на шмати.

„Ексідент" без відшкодування!

Година п'ята увечорі. На дворі — як з двох відер наraз! Паркую, а сам нагору. Будинок авдиторії. Гарний, модерний, з піддашшям від дощу.

Підхожу. Під піддашшям голова вправляє променаду.

— Ще зачинено — каже, — хоч сторож обіцяв відкрити о четвертій сорок п'ять.

Пробуємо всі двері по черзі. Навіть і в сусідньому будинку. Нічого. Чекаємо. Надходить колишній учасник визвольних змагань, він же член оркестри.

— Чому надворі чекаєте?

— Зачинено.

Приходить піяністка. Має виступати на сцені.

— А чому ви так рано? Початок у сьомій тридцять.

— Хочу фортепіяно випробувати.

— А може сторож відкрив бічні двері? — думає голова на голос. — Піду, перевірю.

Через кілька хвилин відкриваються всі двері. Сторож чекав при бічних в умовленому часі. Отже це була помилка голови.

Входимо. Бічний широкий коридор навколо залі — з червоного мармуру, а в мармурі — дискретні написи: один — зліва, другий — зправа.

Ідемо на залю. Рахуємо: 960 вигідних, сидячих місць. Гарна заля! Поємна.

Ми на сцену. Пальми вже там. Минає шоста година.

— Бійтеся Бога! Я так не можу, — хвилюється голова. — Скоро буде початок, а ми нічого не маємо. Навіть портрета!.. Я резигную з головства.

Це вже сімдесять третій раз!

З'являється референтка з портретом та червоними маками. Голова зітхає з полегшою і... залишається головою сімдесят четвертий раз.

— Уявіть собі, ми іншої ради не мали, як наклеїти цілого Франка на картон. А раму зять зробив з дощок. Бракує тільки скла.

— Обійдеться! — заспокоює голова. — Так навіть краще.

Тепер вага портрета, замість пів тонни — всього два фунти! Схуд.

Влаштовуємо Каменяра на сцені. Затягнув сторож середню завісу, але на ній вішати не вільно, тому ззаду неї приставляємо шкільну дошку для опертя, спереду — столик, а на ньому — портрет.

Заступник голови сидить посеред залі на обсерваційному пункті. Оголошує свої спостереження.

— Занизько! Погано видно.

Колишній учасник визвольних змагань піддає думку.

— Знаєте що? Ми на стіл поставмо крісло, а на крісло — портрет. Як ви на це дивитесь?

Пробуємо. На кріслі трохи слизько та й височина не відповідає. Пропоную вищий варіянт.

— На столі поставимо пульт, на пульті — портрет.

Член оркестри прив'язує Каменяра дротом до пульту, дружина заступника голови вилазить на стіл і декорує портрет вишиваним рушником, позиченим головою від доброї знайомої. Посередині рушника — чудову кокарду пришпилену до завіси. Заступник голови схвалює, його дружина зіскакує, а бідний Каменяр згинається під кутом 45°. Правий кінець спадає вдолину.

— Не турбуйтесь! Я зараз все поправлю — попереджує колишній учасник.

Хватає за пульт і тягне до себе, щоб поставити на підлозі. Каменяр зривається з пульту й зависає в повітрі на шпильці від кокарди.

— А бодай на нього!, Забув відшпилити. — кляне.

Знов поправлено. Портрет на місці. Кокарда і кінці рушника притверджені до рами. Заступник голови схвалює.

— Панове! Прошу ходити біля портрету обережно, — попереджує колишній учасник визвольних змагань, він же член оркестри.

— І не дмухати! — додаю.

Пульт і долішня частина портрета закриваються у формі поперечної доріжки позиченою зеленою шторою, якої кінці пришпилюються до завіси по обох боках Каменяра. На столику — гарна, вишивана скатерть, що зависає до підлоги та закриває столик. Пальми — по боках, а перед столиком ще один столик менший та нижчий, теж накритий скатертиною. На ньому — червоні маки референтки.

— Чудово! — схвалює заступник голови.

Сторож включає мікрофон і доповідач випробовує силу свого голосу. В цей час піяністка вправляє на фортепіяні — теж випробовує.

На прохання декляматорки з кута витягаю квадратовий столик. Референтка накриває його скатертиною та ставить на ньому трисвічник.

— Пане докторе! — звертається промовець до голови. — Прошу починати, бо я спізнююсь на поїзд.

— Прошу порахувати присутніх! — звертається голова до мене.

Іду в самий кінець, за спини публіки, і рахую. На залі всього 189 осіб. Подаю голові вислід.

— Замало. Варто б почекати. — каже голова.

— Нема чого чекати. Напевно не прийде більше, а доповідач спішить.

Приходить ще пару осіб. Годинник показує 7-45. Закулісна праця скінчена. Голова дає знак і сторож розсуває завісу. На півтемну сцену виходить доповідач. Спочатку говорить тихо, бо не влучили мікрофон на світло. Згодом сторож виправляє свою помилку і все відбувається далі, як передбачено.

Челіст не подармо підбив американську публіку. Побіч чудової гри на віольончелі, його піяна були незвичайні, особливо закінчення піяніссімо, що губились непомітно, без характерного врибання. Публіка не знала, чи вже кінець твору, чи має бути продовження, — до тієї міри був лагідний перехід.

Співачку ми чули перший раз і були приємно заскочені молодим, гарним тембром голосу. Як і челіст, пописувалась чудовими піянами. Думаю, що в обох видно вплив акомпаніяторки, яка провадила партію дискретно, без галасу, часто притаманного акомпаніяторам, і не заглушуючи виконавців. Її піяна йшли в парі з солістами.

Піяністка була в добрій формі та, як звичайно, грала свобідно, без треми, сміло розсипаючи між публікою оригінальні акорди Барвінського та Шуберта.

Окрему захоплюючу точку дала нам молода рецитарка. Академія Драматичного Мистецтва в Сидней (Австралія) розвинула її талант до межі досконалости.

Одинока критична заввага, яку довелось мені почути, була: „Один кінець рушника на портреті висів нижче від другого".

Не зважаючи на мураалину працю Управи ЛМК., на чудове приміщення, — Франківське свято принесло ЛМ-Клюбові дефіцит. Чому? Хто завинив?

ПОДЯКА

ОТСИМ СКЛАДАЮ СЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ

ВП. П. МЕЦЕНАСОВІ

В. АНДРУШИНОВІ

З РОЧЕСТЕРУ, Н. Й.

ЗА ЩИРУ І БЕЗКОРИСНУ ОБОРОНУ В СПРАВІ ВИПЛАТИ БЕЗРОБІТТЯ.

Д-р **ЄВГЕН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ**

ПОДЯКА

Дня 25-го червня 1966 р. відбулося в Ню Йорку, в храмі св. Юра вінчання

БОГДАННИ з КЕРШНЬОВСЬКИХ

і

Д-ра ВОЛОДИМИРА СЛИЖІВ

опісля весільне прийняття в залях Українського Народного Дому.

*З тієї радісної і щасливої нагоди Панство Молоді як також Батьки Молодої і Молодого почуваються до милого обов'язку скласти сердечну подяку: — **передусім** Високопрб. о. Ігуменові Орестові Засійбіда і Всечеснішому о. Володимирові Жолкевичеві з **Торонта**, які повінчали і поблагословили Молодят на нову дорогу життя.*

Велика наша подяка Українському Хорові „Думка" з Ню Йорку під управою Вп. мгра Леонтія Крушельницького за участь в церковній відправі, зокрема солістові Метрополітен Опера Компані, Вп. Андрієві Добрянському, за відчитання „Апостола". Щиро дякуємо ВПані Марії Палій і Д-рові Мирославові Лабунька за виконання обов'язків Старостини і Старшого Боярина, також членам Пластових Куренів — „Орден Хрестоносців" і „Червона Калина", які звеличали своєю участю наше родинне Свято. З щирого серця дякуємо Дорогій Родині Молодят, що прибула так численно здалека і зблизька, також усім Вшановним Гостям, які не відмовились провести разом із нами в родинно-українській атмосфері цей незабутній Весільний День.

•

З нагоди їхнього Вінчання Богданна з Кершньовських і Д-р Володимир Слиж, складають 100 долярів на потреби Українського Католицького Університету в Римі.

Нюарк, Н. Дж.

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ ВІДДІЛУ УККА

Екзекутива Відділу УККА для Нюарку і околиці відбула засідання 20-го червня. Обговорено справи й прийнято рішення, зв'язані з конвенцією УККА головно з виданням ювілейної книги та вибором делегатів. Члени Управи Відділу вибрали д-ра Володимира Гука, голову та м-гра Ярослава Рака на делегатів на Конвенцію УККА, які докладно ознайомлені з потребами Відділу та проблемами громади.

Член Управи Відділу Василь Пасічник, що є головою Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, звернувся до делегатів з побажанням, щоб порушили на конвенції справу створення Патріярхату, відповідно насвітлили зборові делегатів його історичну вагу, як об'єднуючого чинника для всієї Української Церкви в світі.

У відповідь д-р Володимир Гук зложив заяву, що Відділ УККА в Нюарку рішуче підтримує справу створення Патріярхату й заохочував Василя Пасічняка як голову згаданого товариства, до пильної праці для цієї преважної справи.

На засіданні обговорено також справу акції за видання поштового значка Т. Шевченка, прочитано листи від конгресмена і сенаторів у цій справі і рішено, що п. Анна Дубас, д-р В. Гук і д-р М. Чировський відвідають сенаторів для обговорення акції в цій справі. Зогляду на неприсутність референтів справу відсвяткування роковин Івана Франка та імпрези з приводу Тижня Поневолених Народів відложено на чергове засідання.

З біжучих справ відчитано лист інж. Віктора Яворського з висловом невдоволення з репортажу в „Українському Квартальнику" авторства д-ра В. Душника про Ватиканський Собор і працю наших владик та відчитано копію листа Нюаркського Окружного Комітету за створення українського катол. патріярхату, підписаного Василем Пасічняком, — як головою і д-ром Ярославом Миндюком, як секретарем до Централі УККА, в якому то листі висловлено невдоволення з того приводу, що на засіданні Ради Директорів УККА інж. Д. Ярко відмовляв присутніх займатися справою українського католицького патріярхату, бо „вона мовляв не належить до обсягу діяльности УККА і не залежить від українців".

Інж. Давидюк зложив звіт із участи членів Відділу УККА в святкуванні 300-ліття міста Нюарку, яка то участь була одним із наших заходів поширити відомості про українців. Ця участь була успішна. В. Пасічняк пригадав допис про це 300-ліття та повідомив, що через недогляд при переписуванню в дописі пропущено згадку про видатну працю в підготові цієї нашої участи з боку п. Анни Дубас. Її зв'язки з Центр. Комітетом того обходу уможливили нашій парохіяльній школі взяти участь в поході разом з нашою національною групою. Вона також посередничала між Екзекутивою і Управою нашої школи в справі участи шкільної молоді разом з Пластом та СУМА. За це голова комітету зложив їй окрему подяку.

В. П.

Пригадка в справі відшкодування

Пригадуємо всім заінтересованим, що остаточний реченець для внесення прохань до уряду відшкодувань (Бундесфервальтунґамт — БФА) в Кельні для переслідуваних з національних причин нац. соціялістичним режимом минає 30-го вересня 1966.

Звертаємо увагу, що залишається вже дуже мало часу, тимбільше, що на підставі закону не вистачає внесення самого прохання до БФА. До кінця вересня ц.р. до БФА повинно вплинути:

1) подання в німецькій мові, якого саме відшкодування домагається пошкодований,

2) короткий життєпис з докладним описом переслідування,

3) лікарське свідоцтво про стан здоров'я і найменше 25% нездібности до праці в наслідку переслідування.

Інші залучники (посвідки, зізнання свідків тощо) можуть бути прислані пізніше.

Лікарські свідоцтва й інші залучники, зокрема опис переслідування, мусять бути написані німецькою мовою або перекладені на німецьку мову.

Тому просимо всіх, що ще взагалі не зголосили своїх претенсій до БФА, й тих, що вислали давніше формальні зголошення без відповідної документації, щоб вони негайно прислали до Европейського Представництва ЗУАДК або до своїх адвокатів (не пізніше до кінця липня) вичислені вгорі залучники (життєпис, опис переслідування і лікарське свідоцтво), передусім тоді, коли треба буде виготовляти переклади на німецьку мову. Нам тут дуже важко робити переклади з еспанської і португальської мов, тому просимо самим подбати про переклади (зокрема лікарських свідоцтв) на німецьку мову на місцях перебування.

При цьому ще раз підкреслюємо, що можливість одержати відшкодувань мають особи, що були переслідувані з національних причин (не релігійних, расових чи політичних); перебували в концлягерах, тюрмах, карних (штрафних) лягерах, чи в таборах „виховання" (ерціґунґслягерах), а також особи, що були привезені на примусові роботи неповнолітніми (до 17 року життя). Діти (до 17 року життя), що їх вивезено з родичами, мають можливість одержати відшкодування тільки у випадках, коли їх забрали від родичів, і вони працювали окремо, посідаючи власні „Арбайтсбухи".

Вносити подання на відшкодування можуть також особи, що їх вивезено на примусові роботи дорослими, якщо вони докажуть побої, знущання, морення голодом, недопущення лікування у випадку захворіння, тощо. Іншими словами — коли вони зможуть доказати, що вони працювали і жили в негідних людини умовинах.

Виконування примусової праці як таке, навіть якщо за неї не платили, без доказів переслідування, не управнює до відшкодування. Такі переслідувані, які не можуть доказати, що вони втратили через те щонай менше 25% здоров'я і працездатности, не мають права на відшкодування.

Якщо хтось вніс давніше прохання на відшкодування до БФА в Кельні на підставі договору між урядом Німеччини і Високим Комісарем ОН (від 5. 10. 1960), не потребує тепер вносити нового прохання. Якщо одначе його прохання перед схваленням новелі до закону про відшкодування було остаточно відхилене, — така особа має право вносити нове прохання на відшкодування до 30 вересня 1966 р.

У справах відшкодування просимо звертатися на адресу:

Vereinigtes Ukrainisch-Amerikanisches Hilfskomitee, 8 Muenchen 2, Augustenst. 46/III, B. R. Deutschland.

ПОЛІТИКА „ЗЛИТТЯ" І ВАШИНГТОН

(Продовження зі стор. 2)

вою: „Кінець невільничої праці?" У цій дискусії взяли участь Альфред Бурмейстер, Герберт Пассін та Фріц ван Бріссен („Енкавнтер", том VI, ч. 4/31, квітень 1956, стор. 49-64), які „десталінізацію" пов'язали зі страйками й повстаннями в'язнів у концтаборах, при чому для ілюстрації їх розміру подали опис повстання в Норильську, яке тривало 93 дні, при чому повстанці зуміли були опанувати ввесь комплекс таборів. До речі, література про страйки й повстання в концтаборах, на Заході, є доволі багата, а, наприклад, повстання в Норильську описує теж у своїй книзі „З Богом у Росії", о. Волтер Цішек, його учасник.

Логічно могло виглядати, що „десталінізація" принесе зі собою теж лібералізацію національної політики в СССР, але так не сталось. Першим сигналом, що такої лібералізації не буде, була стаття відомого київського спеца від замосковлювання І. Кравцева (цей україножер білоруського походження недавно помер), в якій він нап'ятнував „національний комунізм", як „ідеологічну диверсію та імперіялістичну агентуру в робітничому русі" („Комуніст України", 7, 1957, стор. 26-36). Був це час, коли навіть „боротьбистські" недобитки рахували, якоюсь мірою, на „реабілітацію", але своєю статтею відобрав їм І. Кравцев усяку надію.

Одвертий поворот до сталінської національної політики проголошено в статті таджицького комуніста, Б. Гафурова, що була надрукована в московському офіціозі КПРС („Коммунист", ч. 11, 1958, ст. 10-24). Цікаво, що, для таких антинаціональних екзекуцій, Москва завжди вживає немосковських комуністів. Oцього Бобуджана Гафурова ще недавно сама КПСС розгромлювала за „націоналізм", виявлений ним в „Історії Таджикстану". Очевидно мусів замало вихвалювати завоювання Таджикстану Москвою, що, очевидно, згідно з московськими великодержавними теоріями, мало... велике, прогресивне значення для таджицького народу.

А далі, вже пішло все, як „по маслі". Хрущовський шкільний закон, теорія про дві „рідні мови", офіційне включення політики „злиття" до „Програми КПСС". Коли порівняти статтю Б. Гафурова з „Коммуниста" з „програмою КПСС", то виявляється, що всі положення цієї статті включено до „Програми". Таким чином, після 4 років вагань, КПСС таки рішилася повернутися до сталінських засад національної політики. Перед нами стоїть питання: Чому? — на яке постараємося дати відповідь в наступному розділі.

(Продовження буде)

Замість квітів на свіжу могилу нашого Найдорожчого і Незабутнього РІДНОГО БРАТА

сл. п. Теофіля Банаха

складають 25.00 долярів на Фонд Українського Католицького Університету у Римі, через Укр. Гром. Комітет в Ню Гейвен

сестри — Марія ПАНКЕВИЧ і Ірена ГРИНЕВИЧ

До односельчан сіл Мокре, Щавне й Куляшне, пов. Сянік

Дорогі Брати й Сестри нашої святої землі — Лемківщини, котру ви своїми слізми скропили, коли востаннє покидали її. Ті ріки й потоки, з котрих у спрагу пили криштальну, зимну воду. Ті дрімучі ліси, котрі у спеку хоронили вас, щоб ви по тяжкій праці могли відпочити й налюбуватися їхньою красотою.

Вірю, що ваші милосердні серця не відкинуть просьби бездомної людини, і складуть свою, хоч скромну, лепту, котру Господь Бог винагородить вам здоров'ям і щастям у вашому житті. Ви допоможете осісти їй на своїй прадідній землі.

Благає про поміч Михайло Грицко з села Мокре, повіт Сянік. Перебував він на понімецьких землях і там хорував. На підставі посвідки лікаря дістав дозвіл вернутися на Лемківщину. Вернувся з дорібком одної корови, без стріхи над головою. Замешкав тимчасово в хаті, котра валиться і всюди ллється дощ. Живе з жінкою і двома дітьми.

Батько Михайла був в Америці. Зі старої еміграції кожний знає, як тяжко доводилось працювати по 12 годин денно за 12 центів на годину.

Вернувся назад на Лемківщину, за ощаджені гроші купив 6 моргів поля і ліс. Здавалось, доля усміхнулась. А тут померла жінка, осталось 6-ро діток, сиріток. Михайлові тоді було сім літ, як з татом, старшим братом, молодшим й сестричками, слізми скропляючи дорогу, ішли за маминою домовиною на цвинтар і там всі помолились за упокій її душі.

Василя Грицка німці забрали на примусові роботи до Німеччини. Коли німецький фронт почав валитись, вислали своїх невільників, українців, поляків, французів, бельгійців на угорську границю копати окопи, укріплення. З ними також був Василь Грицко.

Гітлерівських убійників не обходило те, як хто був убраний, чи обутий, їв або ні, їм треба було якнайбільше винищити невільників. Василь Грицко перемерз, набавився туберкульози. Тепер скитається поміж людей, кожний його оминає, бо боїться заразитися.

В 1945 році прийшли польські убійники, забрали його батька з хати, а хату підпалили. Згоріла хата, дорібок його цілого життя. Батька запровадили за пліт, сусіда — Білущака. Поломили йому праву руку й ножами порізали на кусники.

Замордували й старшого брата Андрія, був жонатий, мав троє дітей.

До року часу троє, а батько четвертий, згинули мученицькою смертю.

Батьківський ґрунт — Польща забрала на свою власність і тепер треба ту свою землицю назад від держави купити!

Ще раз прошу читачів не відкиньте його простягненої руки про просьбу, про яку він благає.

Анастазія Брода.
2886 Мідльтавн Рд. Бронкс 61, Н. Й.

ГРОШОВИЙ ЗВІТ

КОМІТЕТУ БУДОВИ ХРАМУ ІМ. СВ. СИМОНА В ПАРИЖІ ЗА ЧАС З 1. І. 1964 ДО 31. 12. 1965

Грошовий стан на 1. І. 1964.

Актив

Готівка на банковому К-ті	6155,36 ф.
Готівка на поштовому К-ті	5021,07 ф.
Цінності в сейфі	166052.10ф.
	177228,53 ф

Пасив

Фундатори	175853,08 ф.
Переходові	1274,22 ф.
Кольпортери	101,25 ф.
	177228,53 ф.

За час з 1. І. 64 р. по 31. 12. 65 р. поступило на будову Храму 65916, 38 ф. в цім числі відсотків на капітал 19998,42 ф. Поступило на переходові суми 16645,85 ф. За цей час куплено нових облігацій на суму 84000,00 ф. За цей час вибуло в тираж 148 облігацій вартістю по 100 ф. на суму — 14800,00 ф., які списані з рахунку „цінності в сейфі" і записані на рахунок готівки в банковому конті.

За час з 1. І. 64 р. по 31. 12. 65 року витрачено: Гонорар постійному адвокатові 1000 ф. Чинш за користування сейфом 177,88 ф. Різні друки 174,88 ф. разом витрачено 1352,68 ф.

Грошовий стан на 31.І. 1965

Актив.

Годівка на банковому конті	2806,76 ф.
Готівки на поштовому к-ті	379,22 ф.
Цінності в сейфі	23522,10 ф.
Позичка під закладну 10%	20000,00 ф.
Вартість не рухом. майна	41661,96 ф
Валянс	300100,04 ф

Пасив

Фундатори	282078,74 ф.
Переходові	17920,07 ф.
Кольпортери	101,23 ф.
	300,100,04 ф.

Примітка:

Не рухоме майно — ми купували квадратовий метр нашого терену по 110 ф., нині він кощтує 1000 ф. В державних колах є тенденція при націоалізації платити справедливу ціну.

Просимо Українське Громадянсттво не забувати зусиль Комітету Будови вшанувати пам'ять Головного Отамана побудовою Храму Св. Симона в Парижі. Ми сподіваємося відзначити 50-ліття Паризької Трагедії в збудованому Симонівському Соборі в Парижі! Але для цього треба діл — себто це буде можливо тільки тоді, коли вся наша українська спільнота у вільному світі продовжуватиме складати свої щедрі пожертви на цю ціль і раз початe діло доведе до належного кінця!

Просимо ласкаво висилати пожертви безпосередньо до Франції:

Compte en Banque: Comptoir National d'Escompte de Paris, Succursale Place de l'Opera No. 270580 Comite de Construction de l'Eglise Ukr. Orth. Aut., або на поштове конто — Paris C.C. 1600100.

Листування з приводу пожертв направляти на адресу п. Голови Комітету:

Mr. P. Plewako, 8, Rue de Foucherolles, Bois-le-Roi (S.-et-M.), France.

За Управу Комітету
П. Плевако—голова К-ту
Інж. М. Маслов — заступник голови
Інж. А. Жуковський — заступник голови.

Зустріч членів ОДУМ на власній оселі

Зустріч членів молодечої організації ОДУМ-у та старшого громадянства, прихильників і симпатиків ОДУМ-у цього року відбулася на щойно придбаній оселі ОДУМ-у. Оселя ОДУМ-у лежить в стейті Ню Йорк 70 миль від Ню Йорку, дві з половиною милі від дороги 209 зараз за містечком Акорд, недалеко від осель УНСоюзу, УРСоюзу та СУМА.

В суботу 2-го липня відбулися спортові міжфілійні змагання та забава. В неділю Служба Божа та мистецька частина з участю мистецьких одиниць філій ОДУМ-у. 3-го липня почався сезон одумівського виховно-відпочинкового табору. Командантом табору цього року буде досвідчений педагог і виховник Лідія Приходько. Таборування одумівської молоді відбудеться в шатрах, а для найменших, доросту Юного ОДУМ-у побудовано новий будинок. Для дорослих на оселі ОДУМ-у є три будинки „Полтава", „Канів" та „Батурин" з 40-ма кімнатами. На оселі є річка, озеро та басейн на купання.

А. В.

НОВЕ ЧИСЛО „СКАНДИНАВСЬКИХ ВІСТЕЙ"

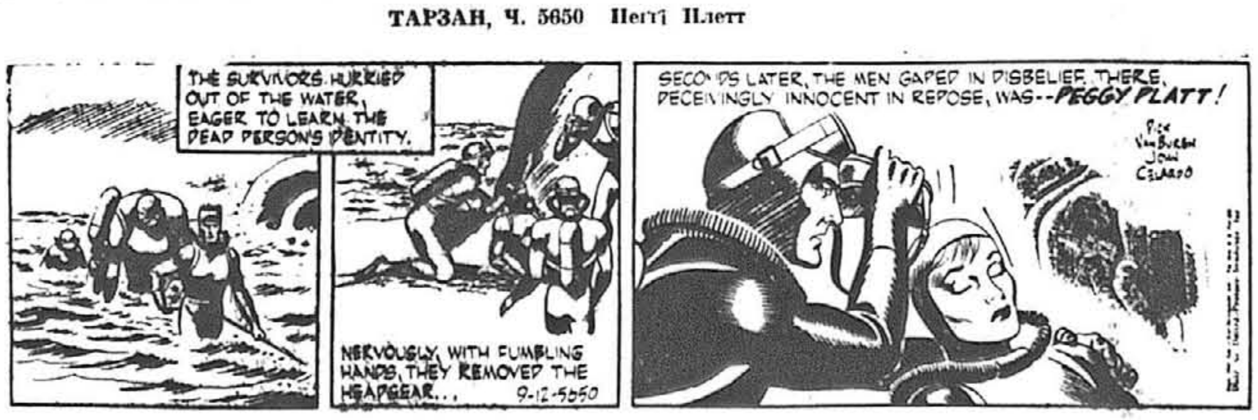
Стокгольм. — „Скандинавські Вісті" — Громадський інформативний квартальник, що його на правах рукопису видає Управа Української Громади у Швеції, присвятив своє подвійне число 19-20 сороковим роковинам смерти Головного отамана Симона Петлюри. В журналі подано склад Управи цього Товариства, що була вибрана в січні 1966, і він такий: Кирило Гарбар — голова, Богдан Задута — заступник голови, Степан Чупан — секретар, Григорій Будяк — скарбник. Контрольну Комісію творять д-р Б. Скробач і Петро Горват, а мужами довір'я є О. Лавришин і Арсен Турцевич.

Розшуки

Пошукую добру хатню
ГОСПОДИНЮ
українку, пенсіонерку, самітню. Прошу зацікавлену особу писати на нижче подану адресу, всі інформації отримає через листа.
Danylo Lymar
607 Williams Street
Brodarik, California

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, Ч. 5650 Пеггі Плетт

Залишені при житті поспішили геть із води, щоб пізнати мертву особу.

Нервово, намацуваля руками, вони відчинили апарат на голові...

Кілька секунд пізніше, чоловіки вирячили очі зі здивуванням, бо там була, така позірно невинна в сні... Пеггі Плетт!